

3. Контролінг : навчальний посібник / за заг. С. С. Герасименко. Київ : Національна академія управління, 2011. 100 с.

4. Управлінський облік. Підручник / Г. О. Партин, А. Г. Загородній, А. І. Ясінська, Т. І. Воскресенська, Н. О. Микитюк. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2023. 672 с.

Грабчук І. Л.,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри;
Державний університет «Житомирська політехніка» (м. Житомир)

ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ СИСТЕМ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ КРАЇН СВІТУ

Ефективна боротьба з фінансовими злочинами, включно з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму, потребує всебічного розуміння багатогранної динаміки, яка лежить в основі цього виду злочинної діяльності. Розуміння систем ефективності фінансового моніторингу та покращення розуміння заходів протидії відмиванню грошей, протидії фінансуванню тероризму можливе через оцінювання показників протидії корупції, рівня тероризму та злочинності.

Високий рівень злочинності, що вказує на більший ризик фінансових злочинів, підкреслює потребу в надійних системах фінансового моніторингу. Ці системи використовують алгоритми та аналітику даних для виявлення незвичних моделей транзакцій, допомагаючи установам ідентифікувати відмивання коштів та іншу незаконну фінансову діяльність.

Міжнародні стандарти, зокрема такі як FATF, забезпечують основу для ефективних систем фінансового моніторингу. Системи фінансового моніторингу є критично важливим компонентом у впровадженні стандартів FATF у сфері протидії відмивання коштів та фінансування тероризму. Ці системи допомагають фіскальним органам влади контролювати транзакції, виявляти сигнали про підозрілі дії та повідомляти про підозрілу діяльність, узгоджуючи увагу FATF з дотримання нормативних вимог і запобігання фінансовим злочинам.

Синергія між цими елементами підкреслює цілісний підхід, необхідний для підтримки цілісності глобальної фінансової системи. Використовуючи передові системи фінансового моніторингу, які керуються міжнародними стандартами, встановленими FATF, країни можуть ефективно протистояти багатогранним викликам, пов'язаним з корупцією, тероризмом і злочинністю, таким чином зміцнюючи глобальні зусилля по боротьбі з незаконною фінансовою діяльністю.

Індекс сприйняття корупції, розроблений Transparency International, пропонує цінну інформацію про глобальний ландшафт корупції. Навіть країни з

високими показниками СРІ не захищені від ризиків безпеці, пов'язаних з корупцією.

Боротьба з корупцією має важливе значення не тільки для належного управління, але й для глобального миру та безпеки. Це вимагає узгоджених зусиль на місцевому та міжнародному рівнях, щоб запобігти роз'їдальному впливу корупції, який підриває добробут і безпеку людей і націй у всьому світі.

В свою чергу, оцінка рівня тероризму (Глобальний індекс тероризму (ГТІ)), забезпечує вимірювання впливу тероризму в конкретній країні чи регіоні.

Країни з високим рівнем тероризму потребують посилення правової бази для боротьби з фінансуванням тероризму. Розуміння поширеності тероризму має центральне значення для законодавчих і нормативних змін. Варто розуміти, що для протидії зростання рівня тероризму потрібне міжнародне співробітництво в цій сфері. Глобальні зусилля по боротьбі з фінансуванням тероризму стають критичними в регіонах з підвищеним рівнем тероризму.

Індекс злочинності охоплює широкий спектр кримінальної діяльності. Підвищений індекс злочинності свідчить про підвищений ризик фінансових злочинів, включаючи відмивання грошей і фінансування тероризму. Розуміння індексу злочинності допомагає у розподілі ресурсів для правоохоронних і контролюючих органів. Це допомагає їм визначити сфери, де слід посилити заходи протидії відмивання коштів та фінансування тероризму.

Ефективні зусилля щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму виходять за рамки виявлення та переслідування фінансових злочинів. Вони охоплюють профілактичні заходи щодо запобігання цим злочинам та допомагає в розробці превентивних стратегій.

Індекси сприйняття корупції, рівня тероризму та злочинності є невід'ємною частиною цілісного розуміння ландшафту системи фінансового моніторингу та заходів щодо протидії відмивання коштів та фінансування тероризму. Ці показники служать основними інструментами для оцінки ризиків, регулятивного фокусування та розподілу ресурсів. Дослідження якості цих показників дозволяють коригувати політики, регуляторні рішення та форми роботи фінансових установ в частині захисту від відмивання коштів та фінансування тероризму та сприяти глобальним зусиллям у боротьбі з фінансовими злочинами та фінансуванням тероризму. Зрештою, саме завдяки такому багатовимірному підходу ми можемо сподіватися створити більш безпечну та прозору глобальну фінансову систему.

Міжнародна система фінансового моніторингу потребує впровадження комплексної структури методів та процедур щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Відповідальність за покращення якості життя та забезпечення безпеки значною мірою лежить на окремих юрисдикціях, оскільки вони відіграють важливу роль у контролі та боротьбі з цими виявленими злочинами. Отже, вплив законодавчої бази щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму та її успішне впровадження в межах юрисдикції має значну вагу в боротьбі з цією злочинною діяльністю. Дотримуючись рекомендацій FATF та ефективно впроваджуючи заходи протидії відмиванню

коштів та фінансуванню тероризму, країни можуть сприяти глобальним зусиллям із припинення та боротьби з цими серйозними злочинами, сприяючи таким чином миру та підвищенню добробуту людей у всьому світі.

FATF має чітку ціль – установлювати міжнародні стандарти та просувати ефективні заходи щодо боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму в глобальному масштабі. Протягом багатьох років вона створила комплексну структуру загально визнаних стандартів, які є основою міжнародних зусиль із боротьби з фінансовими злочинами.

Одним із основних механізмів, за допомогою якого FATF виконує свою місію, є проведення взаємних оцінок між країнами-членами. Ці оцінки передбачають ретельний аналіз законодавчої, нормативної та операційної бази країни щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, пропонуючи важливий механізм для оцінки дотримання Рекомендацій FATF.

Вплив FATF виходить за межі держав-членів, і багато країн у всьому світі приймають її стандарти як основу для своїх внутрішніх законів і правил, сприяючи міжнародним фінансовим операціям. Крім того, FATF підтримує систему категоризації юрисдикцій на основі їх рівня відповідності. Як вже вказувалося, ті, хто вважається невідповідним або не має відповідних заходів, можуть бути занесені до сірого або чорного списків, що може мати далекосяжні економічні та репутаційні наслідки.

FATF надає комплексні вказівки та найкращі практики, щоб допомогти країнам у впровадженні ефективних заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Крім того, FATF активно співпрацює з іншими міжнародними організаціями, такими як Організація Об'єднаних Націй, Світовий банк та Інтерпол, зміцнюючи глобальні зусилля щодо ініціатив протидії відмивання коштів.

Усвідомлюючи проблеми, з якими стикаються країни з обмеженими ресурсами, FATF розширює свою прихильність розвитку потенціалу через програми навчання та технічну допомогу. Норми та правила FATF охоплюють такі сфери, як віртуальні валюти та кіберзлочинність, забезпечуючи тим самим постійну актуальність своїх стандартів і вказівок.

Ризики, пов'язані з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму, пов'язані з різною злочинною діяльністю та є однією з найбільш серйозних проблем, з якими стикаються багато країн. Подолання цих ризиків вимагає негайної уваги та рішучих дій для захисту не лише економіки, але й добробуту громадян. З моменту свого заснування в 1989 році Група розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) взяла на себе роль глобального органу боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму і періодично оновлює рекомендації, адаптуючись до мінливих ризиків. Ці рекомендації є основою в системі боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму для кожної країни.

Крім створення надійної законодавчої бази для протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, країни повинні старанно впроваджувати ці заходи, щоб узгодити їх із власними національними цілями та глобальними

стандартами, встановленими FATF. Тому FATF уважно стежить за країнами, щоб забезпечити повну та ефективну відповідність її стандартам. Недотримання зобов'язань тягне за собою збільшення відповідальності та підзвітності для країн із дефіцитом, що потенційно може призвести до низки економічних та неекономічних наслідків.

Отже, кореляція між сприйняттям корупції, глобальним тероризмом, рівнем злочинності, FATF і фінансовим моніторингом підкреслюють симбіотичний зв'язок між цими факторами у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Разом вони складають комплексну стратегію захисту фінансової системи від згубних наслідків фінансових злочинів, зокрема фінансування тероризму.

Зоріна О. А.,
доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування;
Національна академія статистики, обліку та аудиту (м. Київ)

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Покладатися виключно на дані фінансового обліку для управління бізнесом — це все одно, що подорожувати навімання, маючи карту, але не знаючи свого місцезнаходження на ній. Для визначення економічного потенціалу підприємства та його потенційного зростання керівництвом використовуються дані управлінського обліку, в якому витрати класифікуються, щоб спростити роботу з управлінською звітністю для керівників відповідних підрозділів. Звіти, складені в системі управлінського обліку, є джерелом інформації для прийняття оптимальних управлінських рішень, їх обґрунтування, прогнозування розвитку підприємства, оцінки можливих вигід та потенційних ризиків господарської діяльності. Внутрішньо корпоративна класифікація витрат допомагає розділити витрати на релевантні та витрати, які не залежать від управлінських рішень.

В економічно розвинених країнах розробка такої класифікації – дороге задоволення. Напрями класифікації можуть залежати від мети і напряму обліку, а також вимог користувачів звітності. Британський науковець Колін Друрі запропонував свій варіант класифікації витрат. Він розділив інформацію про витрати на три категорії: матеріали, праця та накладні витрати. *Потім він розділив його за напрямками: 1) розрахунок витрат, 2) планування управлінських рішень, 3) контроль і регулювання [1].*

Деякі економісти вважають, що ця класифікація досить вузька і недостатньо відповідає поточним реаліям ринку. Вони вважають, що управлінський облік має функції, які в свою чергу мають цілі, завдання, методи